

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Præsupposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

Sed inquis. Visio secundum substantiam actus differt ab omni alio actu, sed hanc differentiam habet à sola potentia intellectiva: ergo hæc sola immediatè influit in substantiam visionis.

Resp. negando minorem: est enim actus visionis substantialiter supernaturalis, unde quod ab omni alio differat, non accipit à sola potentia intellectiva, sed ab ipsa ut elevata per lumen gloriæ.

DISPUTATIO IX.

DE

Ipso actu visionis.

Principiis tam ex parte potentie, quam ex parte obiecti modò consideratis, progredimur ad ipsum actum visionis, cuius proprietates & accidentia, nempe perfectionem & intensionem, mensuram, ac durationem in præsentis disquirimus.

ARTICULUS I.

Unde proveniat inæqualitas visionis?

SUMMARIUM.

1. Datur inæqualitas visionis.
2. Quæ non est essentialis, sed accidentalis.
3. Intellectus Angelicus & humanus in ordine ad visionem non sunt principia specie distincta.
4. Duplex sententia, Scoti, & D. Thomæ.
5. Defenditur, inæqualitatem visionis adæquatè referri: in inæqualitatem luminis.
6. Absurda opposita sententia.
7. Exponitur auctor. S. Doctoris.
8. Causa tantum materialiter nobilior non producit nobiliorem effectum.
9. Si due cause aque proximè concurrunt, tunc alterius excessus parit excessum in effectu.
10. Intellectus major perfectio naturalis non gignit perfectiorem assensum fidei.

S. I.

Præsupposita.

Suppono primò tanquam de fide certum, quod visio beatifica non sit æqualis in omnibus Beatis, prout definitum est à Conc. Florent. in Decreto unionis dicente: *juxta meritum diversitatem unus alio perfectius videt divinam essentiam.*

Deducitur ex illo 1. Cor. 15. *Stella differt à stella in claritate.* & Jo. 14. *in domo Patris mei mansiones multe sunt,* ut nimirum, velut exponit D. Aug. tr. 67. in Jo. *mansionem pro suo quisque merito accipiat.* Sicut ergo diversa sunt Beatorum merita, ita & gloria, seu visio beatifica.

Suppono secundò. Hanc inæqualitatem non esse specificam & essentialem, sed accidentalem juxta majorem intensionem & extensionem. Nam idem formaliter principium & obiectum reperitur, in cujuslibet Beati visione: principium quippe partim dispositivum, partim effectivum ex parte subjecti est lumen gloriæ, quod est ejusdem rationis in omnibus Beatis; principium ex parte obiecti, ipsumque obiectum formale specificum est essentia divina quæ talis.

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I.

Dices: Actus, qui procedunt à principiis specie distinctis, sunt specie distincti, sed visio Angeli procedit ab alio specie principio, quam visio animæ beatæ: siquidem intellectus Angelicus & humanus specie distinguuntur: ergo visio Angeli specie distinguitur à visione animæ vel hominis.

Resp. primò. Actus qui procedunt à principiis proximis specie distinctis sunt specie distincti, conc. à remotis, nego. sed visio Angeli procedit ab alio specie principio remoto, quæ visio animæ beatæ: conc. proximò, nego minorem & consequentem.

Resp. secundò. negando minorem, & probationem distinguo: intellectus Angelicus secundum potentiam naturalem specie distinguitur ab intellectu humano, conc. secundum potentiam obedientialem, nego. nam in ratione virtutis remotæ & elevabilis ambo intellectus omnino conveniunt.

Adde quod intellectus humanus non elevetur ad videndum DEUM secundum gradum suum specificum, sed genericum intellectus ut sic, secundum quem non differt, sed convenit cum Angelo.

Restat igitur ut accidentaliter distinguantur, in quantum nempe una visio vel intensivè propter majorem claritatem, vel extensivè propter plurium obiectorum in divina essentia perceptionem est perfectior altera.

Controversia tamen est, an ista inæqualitas visionis solum oriatur ex diversitate luminis gloriæ, ita ut quò istud est perfectius, tantò perfectior sit visio; vel an etiam oriatur ex majori perfectione intellectus, ita ut perspicacius acumen ingenii, majorque subtilitas intellectus conducat ad perfectionem visionem? Hanc posteriori opinionem Scotus; illam priorè cum sua Schola amplectitur D. Thomas hic a. 6. ad 3. dicens. *Diversitas videndi DEUM erit per di-*

M

ver-

versam facultatem intellectus, non quidem naturalem, sed gloriosam, vel etiam quateus lumine gloria instructam.

§. II.

Propugnatur sententia D. Thomæ.

5. **CONCLUSIO.** *Adæquata ratio perfectioris visionis est sola major perfectio luminis gloriæ. Ita Schola Thomistica.*

Probatur primò. Ex illo principio habet intellectus, ut possit producere perfectiorem visionem, ex quo habet majorem proportionem, & virtutem producendi; sed hanc habet ex solo lumine gloriæ, non autem ex intellectu naturali perspicacia: ergo ex solo lumine gloriæ provenit perfectior visio, adeoque & inæqualitas visionis. Minor probatur, quod ex se nullam habet proportionem ad simpliciter producendum effectum, non potest date majorem proportionem ad producendum perfectiorem effectum; sed virtus naturalis intellectus ex se nullam habet proportionem ad producendam visionem simpliciter: ergo intellectus ex sua virtute & perspicacia naturali non potest accipere majorem proportionem ad producendam perfectiorem visionem.

Confirmatur. Perfectior visio sequitur ad perfectiorem unionem divinæ essentiæ cum intellectu Beati; sed perfectior unio fit ob perfectiorem dispositionem luminis gloriæ, non ob perfectiorem majorem luminis naturalis, ergo perfectior visio refundi debet in perfectius lumen gloriæ.

6. Probatur secundò ab absurdis. Nam sequeretur primò, minimum Angelum in gloria superare Beatissimam Virginem, eo quod intellectus Angelici perspicacia longè superet omne acumen humani intellectus. Secundò, quod DEUS non distribueret præmium vitæ æternæ juxta proportionem meritum, siquidem ex duobus Beatis habentibus æqualia merita, ille qui haberet perfectiorem intellectum clariùs videret DEUM. At sequela repugnat communi doctrinæ Ecclesiæ & SS. PP. Tertio, quod Beati se ab invicem in sua beatitudine discernent saltè partialiter per sua naturalia. Quarto, quod supernaturalis beatitudo non totaliter pertinere ad ordinem gratiæ: siquidem ex parte procederet ex lumine naturali, & DEO ut Authore naturæ, &c.

§. III.

Solvuntur objectiones.

7. **O**bjicies primò authoritatem Doct. Angelici in 3. part. q. 10. a. 4. ad 2. dicentis: *Græ-*

visio divina magis attendi secundum ordinem gratiæ, quam secundum ordinem naturæ. Sentit igitur visionis divinæ perfectionem etiam attendi secundum ordinem naturæ: vocula quippe magis est comparativa, quæ supponit positivum.

Resp. ly magis in illo loco non accipi comparative, sed adverbative cum exclusionem oppositi, veluti cum D. Paulus de Moyse dixit: *magis eligenti affligi cum populo DEI, quam temporalis peccati habere jucunditatem.* Hebr. 11.

Objicies secundò. Causa nobilior nobiliorem producit effectum: sed intellectus nobilior instructus lumine gloriæ est causa nobilior visionis, quam alius intellectus ignobilior instructus æquali lumine: ergo producit nobiliorem effectum.

Resp. quod causa formaliter & secundum proximam rationem causandi nobilior, producit nobiliorem effectum, non quæ tantum materialiter est nobilior, & secundum remotam rationem causandi. Intellectus vero nobilior cum æquali lumine non nisi materialiter & secundum remotam virtutem causandi est nobilior.

Objicies tertio. Ubi duæ causæ concurrunt ad eundem effectum, modò alterutra in causando sit nobilior, sequitur nobilior effectus: sed præter lumen gloriæ ad visionem etiam concurrat virtus naturalis: ergo si modò illa sit nobilior, sequitur nobilior visio.

Major ab experientia ostenditur; nam quia ad visionem corpoream non tantum species, sed etiam lumen concurrat, sive ex parte speciei, sive ex parte luminis fiat intentio, semper sequitur perfectior visio.

Resp. majorem tunc solum habere locum, quando duæ causæ æquè proximè & in eodem ordine concurrunt ad aliquem effectum, prout contingit in adducto exemplo corporeæ visionis: non item cum una virtus concurrat proximè; altera remotè, ut contingit in visione DEI.

Objicies quarto. Intellectus perfectior cum æquali habitu fidei, perfectius penetrat fidei mysteria; ergo etiam intellectus perfectior cum æquali lumine gloriæ perfectius DEUM videt.

Resp. Perspicacior intellectus perfectius penetrat fidei mysteria, quantum ad apprehensionem terminorum, & propositionem objectum credibilem, conc. quantum ad ipsum fidei assensum, nego, hujus enim major perfectio ex perfectiori lumine & habitu fidei descendit.

ARTICULUS II.

Qualis sit actus visionis beatificæ

SUMMARI A

1. *Variæ acceptiones comprehensionis.*
2. *Veritas Catholica negat comprehensibilitatem DEI.*
3. *Ratio implicantiæ ex natura comprehensionis.*
4. *Instantia de visibilitate DEI.*

Potesst